

ВАРТІСНЕ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ

методичні вказівки
до виконання індивідуальних завдань

Запоріжжя 2025

УДК 658.15:005.52 (072)
В18

Рекомендовано
Науково-методичною радою
ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА»
(протокол № 1 від 24 жовтня 2025
р.)

Укладач:

Шеховцова В.В., канд. екон. наук

В18 ВАРТІСНЕ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ: методичні рекомендації до
індивідуальних завдань / уклад. В. В. Шеховцова. Запоріжжя : ТОВ
«ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА», 2025.
36 с.

Методичні рекомендації до індивідуальних завдань з дисципліни «Вартісне управління бізнесом» включають інформацію щодо змісту, структури, порядку виконання, критеріїв оцінювання індивідуального завдання, вимог до їх оформлення, включаючи зразок титульної сторінки, а також містять індивідуальне завдання за варіантами та перелік рекомендованої основної та додаткової літератури.

УДК 658.15:005.52 (072)

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ПОРЯДОК ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ	6
1.1. Індивідуальне завдання № 1 «Розробка переліку ключових пропозицій щодо поліпшення стану управління підприємства» (модуль 1)	6
1.2. Індивідуальне завдання № 2 «Оцінка альтернативних інвестиційних проектів» (модуль 2)	9
2. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ	12
3. ПОДАННЯ НА ПЕРЕВІРКУ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ	15
4. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА	16
5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	20
ДОДАТКИ	21

ВСТУП

Вартісне управління бізнесом відносять до низки процесів, що орієнтовані на довгострокову перспективу. Ринкова вартість бізнесу дозволяє з великим ступенем точності визначити, наскільки успішним є бізнес, на якому етапі розвитку знаходиться діяльність конкретного підприємства.

У проведенні оціночної діяльності зацікавлені як власники підприємств, так і інші сторони: державні структурні підрозділи (контрольно-ревізійні та інші органи), кредитні організації, страхові компанії, постачальники, інвестори й акціонери. Процес оцінювання бізнесу є підставою для побудови стратегії підприємства, допомагає виявити альтернативні підходи та визначити їх максимальну ефективність для компанії, а отже, і вищу ринковою ціну.

Навчальна дисципліна «Вартісне управління бізнесом» є вибірковою для вивчення, та є складовою навчального плану і однією з ланок ланцюга дисциплін, що застосовується для підготовки фахівців кваліфікації «бакалавр». Може бути обрана у якості вибіркової теми студентами, які зацікавлені у розвитку управлінських компетентностей.

Метою викладання даної навчальної дисципліни є формування у студентів компетентностей з вартісного управління бізнесом за умов коливань в системі зовнішнього середовища.

Для досягнення мети поставлені такі основні завдання: засвоєння сутності вартості бізнесу, методичних підходів, методів, прийомів та показників оцінювання вартості бізнесу; оволодіння навичками самостійного використання методів з оцінки вартості бізнесу та оцінювання ефективності функціонування бізнесу по критерію зміни його вартості.

Об'єктом навчальної дисципліни є економічна система та процеси, що відбивають різні аспекти управління бізнесом та оцінювання його вартості.

Предметом навчальної дисципліни є господарські рішення та пов'язані з ними результати вартісного управління підприємств (бізнесу).

Дисципліна має логічний та змістовно-методичний взаємозв'язок з іншими дисциплінами. Для засвоєння дисципліни «Вартісне управління бізнесом» студентам необхідні попередні знання та уміння, здобуті під час опанування фундаментальних дисциплін: облік, аналіз, макроекономіка, мікроекономіка, менеджмент. А також таких професійно-орієнтованих дисциплін, як: економіка підприємства, фінанси, фінансовий аналіз, інвестування та іншими. Знання із цих дисциплін допоможуть студентам опанувати теоретичні засади визначення вартості майна підприємства та виконувати на практиці оцінювання вартості бізнесу, визначати чинники, що впливають на

вартість підприємства в короткостроковій та у довгостроковій перспективі.

У результаті засвоєння дисципліни «Вартісне управління бізнесом», програмними результатами навчання для студента є:

- вміння пояснити об'єктивні закономірності формування вартісної природу бізнесу зі сторони активів, ризиків та розміру прибутку фірми;
- спроможність здійснити розрахунок потенційного, дійсного та операційного доходу відповідно до різних видів економічних активів та використати його для визначення вартості бізнесу;
- спроможність оцінювати ринкову вартість бізнесу на основі використання різних підходів;
- здатність застосувати оціночний підхід до визначення вартості матеріальних та нематеріальних активів;
- вміння систематизувати та обробити інформацію відповідно до характеристики економічного активу та обраного оціночного підходу;
- спроможність запропонувати конкретні підходи до оцінки всіх видів активів бізнесу;
- здатність проаналізувати зміни основних показників національної та світової економіки з метою прогнозування змін у вартості корпоративних прав;
- вміння інтерпретувати умови виникнення різних форм та видів вартості бізнесу та його складових;
- спроможність сформулювати власні уявлення про перспективи розвитку бізнесу та зміни його вартості;
- здатність спрогнозувати зміни грошового потоку, ставки капіталізації та їх вплив на формування вартості бізнесу.

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення лекційних та практичних занять. Необхідним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни є самостійна робота студентів із загальноекономічною та спеціальною літературою, з нормативно-законодавчими актами з оціночної діяльності.

1. ПОРЯДОК ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Індивідуальне завдання (далі ІЗ) передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни та застосування їх при вирішенні конкретних виробничих ситуацій; розвиток навичок самостійної роботи з літературними джерелами та звітністю підприємства.

ІЗ з дисципліни «Вартісне управління бізнесом» є виконання аналітично-розрахункових завдань з оформленням висновків. Завдання виконується студентом самостійно. Студент має надати ІЗ для перевірки наприкінці семестру, але не пізніше терміну проведення підсумкового модульного контролю. Оцінка за виконання ІЗ враховується при виставленні загальної оцінки з дисципліни.

Передбачено виконання аналітично-розрахункових завдань.

1.1. Індивідуальне завдання № 1 «Розробка переліку ключових пропозицій щодо поліпшення стану управління підприємства» (модуль 1)

Зміст індивідуального завдання

Аналітично-розрахункова вправа за лекційним матеріалом «Оцінка вартості бізнесу. Управління бізнесом з огляду на основні підходи до оцінювання вартості» виконується по-варіантно, на підставі наведених даних таблиці (Додаток А1).

Мета: продемонструвати теоретичні знання та закріпити набуті практичні навички.

Завдання. Під час виконання даного індивідуального завдання передбачено: надати оцінку основних показників фінансову ефективність діяльності бізнесу та надати рекомендації щодо поліпшення стану управління підприємства.

Під час виконання індивідуальної роботи необхідно виконати наступне:

А. Проаналізувати основні показники фінансової діяльності підприємства. Заповнити таблицю 1 згідно даних вибраного варіанту (Додаток А2).

В. Проаналізувати зміну всіх показників фінансової діяльності підприємства.

Наприклад:

- «підприємство протягом двох періодів працювало з позитивним (або з негативним...) результатом - спостерігається зростання (або зменшення) суми прибутку (або збитку...) на суму _____ тис.грн.»;

- «на зростання чистого прибутку (або зменшення збитку....) на суму _____ тис.грн. вплинуло зростання (або зменшення...) сум виручки від реалізації на суму _____ тис.грн. В той же час, негативний (або позитивний) вплив мало зростання (або зменшення) суми фінансових витрат на _____ тис.грн.»

C. Провести розрахунок коефіцієнтів, що визначають фінансову ефективність діяльності бізнесу. Результати подати у вигляді таблиці (Додаток А3).

D. Внести ключові пропозиції щодо поліпшення стану управління підприємства.

Додаткова інформація

Згідно з Додатком 2 до Порядку проведення оцінки фінансового стану бенефіціара та визначення виду забезпечення для обслуговування та погашення позики, наданої за рахунок коштів міжнародних фінансових організацій коефіцієнти визначаються:

1). K_7 - коефіцієнт рентабельності продажу за фінансовими результатами від звичайної діяльності =

*Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування,
до фінансових витрат та нарахування амортизації
Чиста виручка від реалізації + інші операційні доходи*

Рентабельність продажів – це коефіцієнт, який показує, скільки копійок прибутку отримано на кожну гривню продажів. І чим вищий цей коефіцієнт, тим прибутковішим і ефективнішим є ваш бізнес.

Коефіцієнт рентабельності - це фінансовий індикатор, на збільшення якого можна вплинути різними способами.

Шляхи підвищення рентабельності продажів можуть стосуватися і оптимізації витрат, і збільшення продажів, і мотивації відділу продажів, але кращих результатів вдасться досягти в комплексі. Ділимося найефективнішими засобами підвищення рентабельності.

Один із найбільш дієвих способів збільшити рентабельність бізнесу - знизити витрати на виробництво та реалізацію продукції, товарів. Однак у всьому потрібна міра, тому в гонитві за економією не варто надмірно урізати фінансування життєво важливих для бізнесу процесів.

2). K_3 - коефіцієнт фінансової незалежності =

*Власний капітал
Валюта балансу (пасив)*

Значення показника говорить про те, скільки фінансових ресурсів використовує підприємство на кожну гривню власного капіталу.

Нормативне значення показника знаходиться в межах 1,67-2,5.

Для підвищення значення необхідно залучати додаткові позикові кошти кредитних організацій, банків, інших підприємств і т.д. Це дозволить активізувати виробничу і збутову діяльність, що призведе до збільшення фінансового результату роботи підприємства або дозволить досягти інших цілей. Для зниження залежності необхідно працювати в напрямку збільшення обсягу власного капіталу. Для цього можна провести додаткову емісію акцій, вкласти отриманий прибуток в подальшу роботу підприємства, використовувати інші доступні заходи.

3). K_8 - коефіцієнт рентабельності активів за чистим прибутком =

$$\frac{\text{Чистий прибуток (збиток)} * 100\%}{\text{Валюта балансу (актив)}}$$

Значення вказує на частку виручки підприємства, яка залишається після вирахування всіх витрат за поточний період. Також значення дозволяє приблизно спрогнозувати, на скільки зросте чистий прибуток компанії при підвищенні рівня збуту на гривню.

Як такого нормативного значення показника немає. Як і багато інших показників, необхідно порівнювати значення з конкурентами, які працюють в тому ж сегменті.

Від'ємне значення говорить про деградацію підприємства. Високе значення говорить про сильне ринкове положення, цінності послуги або товари підприємства, хороше управління.

1.2. Індивідуальне завдання № 2 «Оцінка альтернативних інвестиційних проектів» (модуль 2)

Зміст індивідуального завдання

Аналітично-розрахункова вправа за лекційним матеріалом «Стратегічні цілі підприємства при вартісному управлінні бізнесом. Потенціал підприємства» виконується по-варіантно, на підставі наведених даних таблиці (Додаток Б).

Мета: продемонструвати теоретичні знання та закріпити набуті практичні навички.

Завдання. Під час виконання даного індивідуального завдання передбачено: оцінки доцільності здійснення інвестиційної діяльності та представити висновки на основі аналітичних досліджень.

Під час виконання індивідуальної роботи необхідно виконати наступне:

А. Обов'язково, спочатку, визначитися з варіантом !!!

В. Проаналізувати альтернативні інвестиційні проекти

Зміст завдання

Скориставшись даними таблиці (Додаток Б), необхідно оцінити доцільність для підприємства вкладення капіталу в проект вартістю (вибір за стовпчиком (ст.) 2 таблиці), за яким планується одержувати грошові потоки протягом трьох років, а саме: 2022-й рік (ст. 3); 2023 рік (ст. 4); 2024 рік (ст. 5). Оцінити прийнятність проекту до наступних умов:

- 1) середньоринкової ставки дохідності (ст. 6).
- 2) середньоринкова ставка дохідності змінюється протягом періоду експлуатації проекту і становитиме щороку: 2022-й рік (ст. 7); 2023 рік (ст. 8); 2024 рік (ст. 9) відповідно.

До розв'язання завдання ознайомитись з Додатковою інформацією.

С. Проаналізувати внутрішні норми прибутку проекту

Зміст завдання

Скориставшись даними таблиці (Додаток Б), необхідно обчислити внутрішню норму прибутку інвестиційного проекту вартістю (за стовпчиком (ст.) 2 таблиці), за яким планується одержувати грошові потоки протягом трьох років, а саме: 2022-й рік (ст. 3); 2023 рік (ст. 4); 2024 рік (ст. 5).

Оцінити прийнятність проекту до наступних умови зазначених: середньоринкової ставки дохідності (ст. 6) та довільних значень коефіцієнтів дисконтування, а саме: d_1 (ст.10) d_2 (ст.11).

До розв'язання завдання ознайомитись з Додатковою інформацією.

Додаткова інформація

Аналіз альтернативних інвестиційних проектів

Головний критерій оцінки доцільності здійснення інвестиційної діяльності - рівень окупності, тобто швидкість повернення інвестору вкладених коштів через грошові потоки, що їх генерує це вкладення. За фінансування виробничих проектів грошові потоки - це доходи, які надходять інвестору протягом періоду експлуатації проекту у формі чистих прибутків від реалізації продукції, амортизаційних відрахувань.

Метод визначення чистої теперішньої вартості проекту.

Чиста теперішня вартість проекту (NPV) - це різниця між величиною грошових потоків, що надходять у процесі експлуатації проекту, дисконтованих за прийнятною ставкою дохідності (r), та сумою інвестиції (IS):

$$NPV = \sum_{i=1}^m (CF_t / (1 + r)^t) - IS$$

де CF_i - грошовий потік в i -му періоді;
 m - кількість періодів експлуатації проекту.

Ставка дохідності може залишатися стабільною протягом усього інвестиційного періоду, а може й змінюватися в кожному періоді.

а). Додатне значення NPV вказує на доцільність інвестування коштів, оскільки проект є прибутковим.

в). За від'ємного значення NPV проект слід відхилити.

с). Якщо $NPV = 0$, то проект є ні прибутковим, ні збитковим, а відтак рішення треба приймати на основі інших критеріїв: поліпшення умов праці, зростання іміджу підприємства, досягнення певного соціального ефекту тощо.

д). Якщо підприємство має кілька проектів, то слід спинитися на тому, який має найвище значення чистої теперішньої вартості.

Аналіз внутрішньої норми прибутку проекту

Під внутрішньою нормою прибутку проекту (нормою рентабельності) розуміють значення коефіцієнта дисконтування, за якого чиста теперішня вартість проекту дорівнюватиме нулю.

Внутрішня норма прибутку показує той мінімальний рівень дохідності проекту, за якого він не даватиме ні доходів, ні збитків, тобто за економічним змістом ця норма є точкою беззбитковості даного проекту. Внутрішню норму прибутку (d) знаходять як невідому величину з рівняння:

$$\sum_{i=1}^m (CF_i / (1 + d)^i) = IS$$

Ця формула є рівнянням з одним невідомим d , яке розв'язується математичними методами або за таблицями приведеної вартості та фіксованих рентних платежів, що уможлиблює спрощення розрахунків.

За цим методом обчислюються норми дохідності тих проектів, що в них може вкласти кошти підприємство. Порівняльний аналіз внутрішніх норм прибутку різних проектів альтернативного розміщення коштів підприємства (наприклад у цінні папери), а також середньоринкової норми дохідності, сприяє визначенню найприбутковішого напряму інвестування.

Показник внутрішньої норми прибутку має важливе значення в процесі визначення джерел фінансування інвестиційного проекту. Порівняння вартості інвестованих коштів, тобто витрат на виплату відсотків за користування банківськими позичками, дивідендів та інших пов'язаних із залученням фінансових ресурсів винагород, з внутрішньою нормою прибутку проекту дає можливість визначити його доцільність та прийняти обґрунтоване управлінське рішення.

а). Якщо внутрішня норма прибутку проекту вища за вартість

авансованого капіталу, то проект є економічно вигідним, а різниця між цими величинами показує рівень прибутковості, на який може розраховувати інвестор.

b). Якщо внутрішня норма прибутку дорівнює вартості авансованого капіталу, то проект не приносить ні доходів, ні збитків, і тоді його доцільність треба визначати за іншими критеріями, наприклад з огляду на соціальний ефект.

c). Коли ж внутрішня норма прибутку менша за вартість авансованого капіталу, проект з будь-якого погляду є економічно невигідним.

2. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ІНДІВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ

Виконане індивідуальне завдання може бути подано у вигляді текстового файлу у форматі *.doc (.docx)* або презентації у форматі *.pptx* (на вибір здобувача) і прикріплено до відповідної активності в системі Moodle у форматі *.pdf*.

Індивідуальне завдання виконується українською мовою з дотриманням норм наукового стилю, який передбачає:

- формально-логічний спосіб подання матеріалу, аргументовані міркування, що сприяють доведенню істинності положень і обґрунтуванню основних висновків дослідження;

- змістову завершеність, цілісність та логічну зв'язність викладу;

- об'єктивність, цілеспрямованість і відсутність емоційного забарвлення тексту;

- використання спеціалізованої термінології та посилання на літературні джерела (наукові статті, підручники, довідкові та нормативні видання) у разі їх застосування;

- подання матеріалу від третьої особи або від першої особи множини, з перевагою безособової форми викладу інформації.

Структура індивідуального завдання повинна включати: титульний аркуш (Додаток В), основну частину і список використаних джерел. Якщо необхідно, основну частину поділяють на окремі пункти, а після титульного аркуша додають зміст роботи. Загальний обсяг оформленого індивідуального завдання становить 5-10 аркушів.

Якщо подання роботи у вигляді текстового файлу текст роботи повинен бути виконаний у вигляді комп'ютерного набору на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297мм). Текст кожного індивідуального завдання здобувач розміщується на аркуші книжкової або альбомної орієнтації, яка обмежується полями: лівим - 30 мм, правим - 10 мм, верхнім - 20 мм, нижнім - 20 мм. Для великих таблиць і рисунків допускається альбомна орієнтація сторінок, на яких вони розміщені. Текст роботи оформлюється шрифтом Arial, кеглем 14 з одинарним міжрядковим інтервалом. Для таблиць допускається використання шрифту Arial, кеглем 12.

Заголовки пунктів у разі їх виділення слід починати з абзацного відступу і друкувати маленькими літерами, крім першої великої, не підкреслюючи, без крапки в кінці. Абзацний відступ повинен бути однаковим упродовж усього тексту і дорівнювати 1,25 см. Якщо заголовок складається з двох і більше речень, їх розділяють крапкою. Перенесення слів у заголовку не допускається.

Відстань між заголовком і попереднім текстом повинна бути два рядки, між заголовком і подальшим текстом - один рядок.

Не допускається розміщувати назву пункту в нижній частині сторінки, якщо після неї розміщено тільки один рядок тексту.

Сторінки роботи нумеруються арабськими цифрами з наскрізною нумерацією по всьому тексту. Номер сторінки розміщується у правому верхньому куті без крапки в кінці. Титульний аркуш та зміст входять до загальної нумерації, але номер сторінки на них не проставляється. Ілюстрації та таблиці, які подані на окремих сторінках, також включаються до загальної нумерації. Пункти роботи нумеруються арабськими цифрами без крапки після номера.

Ілюстрації (рисунок, графіки, схеми, діаграми) повинні розміщуватися одразу після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. У тексті роботи мають бути обов'язкові посилання на всі ілюстрації.

Цифрові дані зазвичай подаються у вигляді таблиць. Таблиці розміщуються безпосередньо після тексту, де вони вперше згадуються, або на наступній сторінці. У тексті повинні бути відповідні посилання на всі таблиці.

Назва таблиці складається зі слова «Таблиця», її порядкового номера та заголовка, який стисло відображає зміст поданих у ній даних. Повна назва таблиці зазначається один раз над таблицею зліва, з абзацним відступом.

Якщо таблиця переноситься на наступну сторінку, над її продовженням із абзацного відступу пишуть: «Продовження таблиці Х» або «Кінець таблиці Х», де Х - номер таблиці. Таблиці нумеруються арабськими цифрами послідовно в межах усієї роботи.

Заголовки та дані таблиці можуть бути оформлені через одинарний інтервал, шрифтом Arial, 12 кегль. Заголовки граф починають із великої літери, а підзаголовки - з малої, якщо вони становлять одне речення із заголовком. Якщо підзаголовки мають самостійне значення, їх пишуть з великої літери. У кінці заголовків і підзаголовків крапка не ставиться. Усі заголовки та підзаголовки граф подаються в однині. Приклад оформлення таблиці наведено нижче.

Таблиця - Назва таблиці.....

Показник	2024		2025		Відхилення 2025/2024	
	Тис. грн.	питома вага, %	Тис. грн	питома вага, %	абс., +/-	відн., %
Показник 1 (назва)						
Показник 2 (назва)						
.....						
.....						
Усього	Σ	100	Σ	100		

Формули та рівняння розміщують одразу після тексту, у якому вони згадуються, по центру сторінки. Перед і після кожної формули або рівняння необхідно залишати принаймні один вільний рядок. Усі формули та рівняння нумеруються послідовно протягом усієї роботи. Номер формули або рівняння вказують у круглих дужках, розташовуючи його на рівні формули в крайньому правому положенні рядка.

Розшифровка значень символів і числових коефіцієнтів, що входять до формули чи рівняння, наводиться безпосередньо під нею, у тій же послідовності, в якій вони зустрічаються у формулі.

Пояснення кожного символу або коефіцієнта слід починати з нового рядка, причому перший рядок розшифровки починається словом «де» без двокрапки та без абзацу. Переносити формули або рівняння на наступний рядок дозволяється лише на знаках виконуваних математичних операцій, при цьому знак операції необхідно повторити на початку нового рядка.

Посилання в тексті роботи на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «... у роботах [1-7] ...».

Оформлення списку використаних джерел доцільно здійснювати за Національним стандартом України «Інформація та документація. Бібліографічна посилання. Загальні положення та правила складання. ДСТУ 8302:2015». Зразки такого оформлення наведені в Додатку Г.

3. ПОДАННЯ НА ПЕРЕВІРКУ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Захист індивідуального завдання (ІЗ) відбувається на практичному занятті згідно з графіком контрольних точок, передбаченим робочою програмою дисципліни, а оцінка за його виконання виставляється викладачем у відповідній активності в системі Moodle і враховується ним при визначенні поточної успішності здобувача.

ІЗ сприяють закріпленню й поглибленню теоретичних знань, отриманих здобувачами на практичних заняттях і в період самостійного вивчення дисципліни.

Додаткові зауваження:

- здобувач вищої освіти може оскаржити отримані оцінки в порядку, передбаченому Положенням про організацію освітнього процесу та Положенням про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій;

- оскарження оцінки може бути здійснене протягом трьох днів після оголошення результатів. Кожному здобувачеві надають по три спроби для виконання ІЗ за двома модулями;

- викладач не має права знижувати оцінку за ІЗ, якщо воно не було складено вчасно, однак в разі, якщо така робота була оцінена пізніше, ніж момент завершення теоретичного навчання у семестрі, то відповідна оцінка не враховується у рейтингу здобувачів освіти.

4. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Базові:

1. Аранчій В. І., Томілін О. О., Дорогань-Писаренко Л. О. Фінансовий менеджмент : навч. посібник. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с.
2. Бабій О. М., Малишко В. С., Пудичева Г. О. Управління вартістю підприємства : навч. посіб. Одеса : ОНЕУ, 2016. 207 с.
3. Возна М. Міжнародні стандарти оцінки: принципи, стандарти та правила / за ред. О. Драпіовського, І. Іванової ; пер. з англ. М. Возна. Київ : УКРелс, 2019. 118 с.
4. Глинська Г. Я. Напрямки оцінювання ринкової вартості підприємства як об'єкта для поглинання. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2017. С. 28-32.
5. Гриценко О. А. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Управління вартістю бізнесу» (вибіркова) для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації «Бізнес-адміністрування». Харків : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 62 с.
6. Дмитрієв І. А., Кирчата І. М., Шершенюк О. М. Конкурентоспроможність підприємства : навчальний посібник. Харків : ФОП Бровін О. В., 2020. 340 с.
7. Економіка підприємства : підручник / за заг. ред. Л. Л. Ковальської, І. В. Кривов'язюка. Київ : Кондор, 2020. 700 с.
8. Єрофєєва Т. А. Підходи до оцінки вартості бізнесу: проблеми їх використання. *Економічні науки. Наукові записки*. 2017. Том 68. № 2. С.24- 31.
9. Зеліско І. М. З Управління фінансовою санацією підприємства : навчальний посібник. Київ : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016. 355 с
10. Кривов'язюк І. В., Пушкарчук І. М., Волинчук Ю. В. Капіталізації як основа динамічного розвитку підприємств. *Економічний форум*. 2017. № 1. С. 135–143.
11. Кривов'язюк І. В. Антикризове управління підприємством : навчальний посібник. 3-тє видання, доповн. і переробл. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 396 с.
12. Коваль І. Ф. Оцінка вартості компаній: методичні підходи та застосування. *Молодий вчений. Економічні науки*. 2017. № 4 (44). С. 667.
13. Комплексна оцінка вартості підприємства: монографія / за заг. ред. М. Г. Чумаченка. 2-ге вид. перероб. і доп. Харків : Фактор, 2008. 278 с.
14. Корягін М., Шевчук В. Теоретико-методологічні засади оцінки вартості підприємства. *Економіст*. 2012. No 10. С. 58–60.
15. Корягін М. В. Оцінювання вартості підприємства в системі бухгалтерського обліку : монографія. Львів : ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2012. 62 с.

16. Краснокутська Н. С., Коптева Г. М. Оцінка бізнесу : навч. посіб. для студентів економічних спеціальностей. Харків : НТУ «ХПІ», 2021. 229 с.

17. Круш П. В., Поліщук С. В. Оцінка вартості підприємства : навч. посіб. Київ : ЦНЛ, 2017. 265 с.

18. Кульбач Ю. О. Механізм управління вартістю підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 23. С. 82-86.

19. Пазинич В. І., Свистун Л. А. Оцінка об'єктів нерухомості : навч. посібн. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 310 с.

20. Полтініна О. П. Управління вартістю підприємства : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С.Кузнеця, 2017. 140 с.

21. Полтініна О. П. Підходи до формування та використання фінансових ресурсів в аспекті вартісно-орієнтованого управління підприємством. *Економіка, фінанси, право*. 2016. № 12/3. С. 38-42.

22. Старик Р. Я. Методологічні аспекти оцінки рівня інтелектуального капіталу. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2010. № 20. С. 233–241.

23. Хаустова В. Є., Курочкіна І. Г. Оцінка вартості бізнесу суб'єктів господарювання (на прикладі металургійної галузі України) : моногр. Харків : Інжек, 2018. 268 с.

24. Храпкінка В. В. Оцінка бізнесу : навч. посіб. Київ, 2015. 320 с.

25. Яшкіна Н. В. Оцінка бізнесу: навчальний посібник. Київ : Алетра, 2010. 440 с.

Додаткові:

26. Амеліна О. В., Романенко О. А. Аудит проектів : навч. посібник. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. 348 с.

27. Астраханцева І. А. Фінансове моделювання вартості підприємств в невизначених економічних умовах. *Фундаментальні дослідження*. 2011. №4. С. 154-160.

28. Бачевський Б. Є., Заблодська І. В., Решетняк О. О. Потенціал і розвиток підприємства : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 400 с.

29. Березін О. В., Дуда С. Т., Міценко Н. Г. Управління потенціалом підприємства : навч. посібн. Львів : Вид-во «Магнолія 2006», 2011. 308 с.

30. Дергач А. В. Навчально-методичний посібник для підготовки до практичних занять та виконання самостійної роботи з дисципліни «Державні механізми антикризового управління» для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» ОС «Магістр», ОП «Управління інвестиційною діяльністю та міжнародними проектами». Київ : НУБіП України, 2023. 282 с.

31. Економіка підприємства: магістерський курс : навч. посібник / А. І. Яковлев та ін. Харків, 2018. 515 с.

32. Єрмоленко О. А., Лисьонкова Н. М. Оцінка вартості бізнесу : конспект лекцій. Харків : УкрДУЗТ, 2021. 75 с.

33. Єрофєєва Т. А. Підходи до оцінювання вартості бізнесу: проблеми їх використання. *Економічні науки*. 2020. № 1. С. 25-30.

34. Ковалевська А. В. Конспект лекцій з дисципліни «Антикризове управління підприємством» для студентів 5 курсу заочної форми навчання ЦПО та ЗН освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» галузі знань 0305 – Економіка та підприємництво напряму підготовки 6.030504 – Економіка підприємства та слухачів другої вищої освіти заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» спеціальності 7.03050401 – Економіка підприємства (за видами економічної діяльності). Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2016. 140 с.

35. Кузьмин В. М. Основи економіки та організації виробництва : практикум. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2019. 61 с.

36. Кульбач Ю. О. Механізм управління вартістю підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 23. С. 82-86.

37. Лаврененко В. В. Проектування процесу забезпечення стратегічної результативності підприємств. *Проблеми економіки*. 2019. № 2. С. 108-118.

38. Методичні рекомендації для проведення практичних (семінарських) занять та самостійної роботи студентів з начальної дисципліни Управління потенціалом підприємства для студентів освітнього ступеня «магістр» денної та заочної форм навчання спеціальності 051 «Економіка» освітня програма «Бізнес-економіка» та спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» освітня програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» / уклад.: О. Г. Денисюк, С. Ю. Бірюченко. Житомир : ЖДТУ, 2018. 50 с.

39. Методичні рекомендації до організації самостійної роботи, проведення практичних занять і виконання контрольної роботи з навчальної дисципліни «Потенціал і розвиток підприємства» (для студентів заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» спеціальності 073 – Економіка) / уклад. О. О. Воронков. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 61 с.

40. Мозенков О. Проблеми застосування вартісних показників для оцінки діяльності та прогнозування розвитку підприємств з корпоративними правами. *Економіст*. 2021. № 6. С. 54-59

41. Оцінка бізнесу та нерухомості : навч. посіб. / за заг. ред. В. Р. Кучеренко; уклад.: Я. П. Квач, Н. В. Сментина, В. О. Улибіна, А. В. Андрейченко. 2-ге видання. Одеса : Асторопринт, 2013. 235 с.

42. Оцінка потенціалу підприємства : конспект лекцій / укладачі: Є. В. Мішенін, О. М. Дутченко, Т. О. Семененко. Суми : Сумський державний університет, 2017. 113 с.

43. Оцінювання вартості бізнесу : Підручники : веб-сайт. URL: https://pidruchniki.com/1541010454116/ekonomika/otsinyuvannya_vartosti_biznesu (дата звернення 24.01.2025).

44. Панасовський Ю. В., Семененко Б. А., Теліженко О. М. Оцінка активів підприємства : навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2009. 512 с.

-
45. Панасовський Ю. В., Семененко Б. А., Теліженко О. М. Оцінка активів підприємства : навч. посібн. Суми, 2013. 296 с. 40.
46. Сумець О. М. Стратегічний менеджмент : підручник. Харків : ХНУВС, 2021. 208 с.
47. Управління конкурентоспроможністю підприємства : навчальний посібник / Г. З. Леськів та ін. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 220 с.
48. Харів П. С., Карачка А. Ф. Економіка промислового підприємства : навчальний посібник. Тернопіль, 2021. 192 с.
49. Чирак І. М. Методичні рекомендації та тестові завдання з вивчення дисципліни «Аналіз та управління вартістю компаній». Тернопіль : ЗУНУ, 2023. 31 с.
50. Шевчук Н. В. Сучасні моделі оцінювання доданої вартості підприємства. *Стратегія економічного розвитку України*. 2018. №35. С. 271-277.

Web-ресурси:

51. Урядовий портал : веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index> (дата звернення: 23.01.2025).
52. Державна служба статистики України : веб-сайт. URL: www.ukrstat.gov.ua (дата звернення: 25.01.2025).
53. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України : веб-сайт. URL: <http://www.me.gov.ua> (дата звернення: 23.01.2025).
54. Міністерство освіти і науки України : веб-сайт. URL: <https://mon.gov.ua/> (дата звернення: 25.01.2025).
55. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку : веб-сайт. URL: <https://www.nssmc.gov.ua> (дата звернення: 20.01.2025).
56. Портал про менеджмент : веб-сайт. URL: <http://www.management.com.ua> (дата звернення: 25.01.2025).
57. Національна бібліотека України ім. Вернадського : веб-сайт. URL: www.nbuv.gov.ua (дата звернення: 25.01.2025).
58. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого : веб-сайт. URL: <https://nlu.org.ua/> (дата звернення: 24.01.2025).
59. Research4life : веб-сайт. URL: <https://portal.research4life.org/> (дата звернення: 25.01.2025).
60. Інституційний репозитарій ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА» : веб-сайт. URL: <https://dspace.mipolytech.education/home> (дата звернення: 25.01.2025).
61. Центральна державна науково-технічна бібліотека гірничо-металургійного комплексу України : веб-сайт. URL: <http://cgntb.dp.ua/> (дата звернення: 22.01.2025).

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Максимальна кількість балів за кожне виконане ІЗ - 20. За два ІЗ можна отримати максимально 40 балів.

- Мах 20 балів: – студент підготував ІЗ за ситуаційним завданням, в якому: правильно визначив проблеми, поставив мету, обґрунтував своє бачення, представив висновок або власне бачення виходу з проблеми і окреслив можливі перспективи і обмеженість такого рішення;

- 15 балів : - ІЗ структуровано. Студент під час презентації / захисту ІЗ демонструє володіння термінологічним апаратом, відповідає на запитання, здатний швидко адаптувати позицію під зміни у вихідному ситуаційному завданні

10 балів: – студент під час презентації / захисту демонструє володіння термінологічним апаратом, відповідає на запитання, Однак, якщо відповідь, отримана з використанням ШІ, не є комплексною або не відповідає за стилем і викладеними позиціями іншим частинам ІЗ, містить очевидно неправдиву інформацію, то оцінка за цим критерієм знижується.

ДОДАТКИ

Додаток А1

Модуль 1

Варіант 1

Фінансова звітність ПрАТ «Фортпром»

Показник, тис. грн.	20__ рік	20__ рік
Чистий прибуток / збиток	7 448	3 017
Фінансові витрати	-37 314	-10 456
Амортизація	-93 601	-94 521
Податок на прибуток	-52 023	-39 278
Власний капітал	1 562 142	1 569 776
Баланс	2 206 456	2 452 522
Дебіторська заборгованість	18 762	36 942
Виручка від реалізації	1 032 892	991 460

Варіант 2

Фінансова звітність ПрАТ МК «Спецсталь»

Показник, тис. грн.	20__ рік	20__ рік
Чистий прибуток / збиток	1 959 072	2 122 712
Фінансові витрати	-119 660	-603 325
Амортизація	-289 743	-390 093
Податок на прибуток	-652 597	-195 865
Власний капітал	9 333 011	9 999 121
Баланс	12 795 569	19 166 076
Дебіторська заборгованість	3 797 018	9 102 653
Виручка від реалізації	21 668 646	28 710 628

Варіант 3

Фінансова звітність ПрАТ «МехаНорт»

Показник, тис. грн.	20__ рік	20__ рік
Чистий прибуток / збиток	-89 873	-154 971
Фінансові витрати	-9 538	-13 892
Амортизація	-16 448	-11 301
Податок на прибуток	0	-2 213
Власний капітал	20 287	-133 927
Баланс	725 795	726 436
Дебіторська заборгованість	103 493	150 576
Виручка від реалізації	515 964	783 829

Варіант 4
Фінансова звітність ПрАТ «Реммех»

Показник, тис. грн.	20__ рік	20__ рік
Чистий прибуток / збиток	308 830	796 977
Фінансові витрати	-384	-108
Амортизація	-112 165	-102 792
Податок на прибуток	-354 075	-117 864
Власний капітал	1 650 885	2 229 701
Баланс	1 680 039	2 345 827
Дебіторська заборгованість	4 394	2 528
Виручка від реалізації	3 595 540	2 279 256

Варіант 5
Фінансова звітність ПрАТ «НОРД»

Показник, тис. грн.	20__ рік	20__ рік
Чистий прибуток / збиток	-42 951	13 416
Фінансові витрати	-7 678	-18 429
Амортизація	-31 883	-36 104
Податок на прибуток	-6 553	0
Власний капітал	288 800	243 339
Баланс	534 366	534 096
Дебіторська заборгованість	112 147	132 771
Виручка від реалізації	1 447 680	1 135 232

Варіант 6
Фінансова звітність ПрАТ МК «Лігосталь»

Показник, тис. грн.	20__ рік	20__ рік
Чистий прибуток / збиток	553 779	47 655
Фінансові витрати	-264 603	-149 312
Амортизація	-258 685	-342 114
Податок на прибуток	-185 184	-43 994
Власний капітал	6 225 261	6 263 315
Баланс	7 248 082	10 741 453
Дебіторська заборгованість	110 167	264 627
Виручка від реалізації	10 685 546	13 643 524

Варіант 7

Фінансова звітність ПрАТ «Турбозавод»

Показник, тис. грн.	20__ рік	20__ рік
Чистий прибуток / збиток	323 210	1 265 697
Фінансові витрати	-4	-79
Амортизація	-121 600	-126 390
Податок на прибуток	-129 362	-244 150
Власний капітал	1 071 129	2 265 860
Баланс	1 584 163	3 557 173
Дебіторська заборгованість	404 535	1 858 778
Виручка від реалізації	3 216 862	3 876 315

Варіант 8

Фінансова звітність ПрАТ «Концерн Холдор»

Показник, тис. грн.	20__ рік	20__ рік
Чистий прибуток / збиток	3 428	-90 845
Фінансові витрати	-17 840	-24 806
Амортизація	-9 357	-15 057
Податок на прибуток	0	-1 043
Власний капітал	193 727	199 514
Баланс	435 155	624 164
Дебіторська заборгованість	23 919	41 068
Виручка від реалізації	419 511	142 524

Варіант 9

Фінансова звітність ПрАТ «Концерн Старл»

Показник, тис. грн.	20__ рік	20__ рік
Чистий прибуток / збиток	220 714	591 075
Фінансові витрати	-110 509	-119 604
Амортизація	-10 968	-155 765
Податок на прибуток	-73 081	-197 025
Власний капітал	2 033 747	2 614 823
Баланс	3 279 312	3 298 281
Дебіторська заборгованість	182 435	107 216
Виручка від реалізації	2 784 119	4 419 747

Варіант 10

Фінансова звітність ПрАТ «Кремінь»

Показник, тис. грн.	20__ рік	20__ рік
Чистий прибуток / збиток	-12 083 120	11 651 661
Фінансові витрати	-1 013 165	-956 619
Амортизація	-13 917	-7 723
Податок на прибуток	-1 003 350	-77 948
Власний капітал	3 288 859	16 490 696
Баланс	49 301 983	72 692 842
Дебіторська заборгованість	801 264	832 293
Виручка від реалізації	61 532 135	26 265 985

Таблиця - Оцінка основних показників фінансової діяльності ХХХХ
«Хххххххх» (за два періоди)

Показник, тис. грн.	20 __ рік	20__ рік	Відхилення, (-,+)
Чистий прибуток / збиток			
Фінансові витрати			
Амортизація			
Податок на прибуток			
Власний капітал			
Баланс			
Дебіторська заборгованість			
Виручка від реалізації			

(Звернути увагу на від'ємні значення показників)

Таблиця - Оцінка показників фінансову ефективність діяльності бізнесу

Коефіцієнт	20 __ рік	20__ рік	Відхилення, (-,+)
Коефіцієнт рентабельності продажу за фінансовими результатами від звичайної діяльності			
Коефіцієнт фінансової незалежності			
Коефіцієнт рентабельності активів за чистим прибутком			

Модуль 2

Інформація до аналітично-розрахункової вправи за лекційним матеріалом «Стратегічні цілі підприємства при вартісному управлінні бізнесом. Потенціал підприємства»

Варіанти	Вартість проекту	Грошові потоки (з роки), млн.грн.			Середньоринкова ставка доходності за двома варіантами				Довільні значення коефіцієнтів дисконтування, %	
		2022	2023	2024	Однакове значення впродовж всього періоду, %	Значення по роках, %			d1	d2
						2022	2023	2024		
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>
1	860	400	450	380	20	20	23	20	10	20
2	1100	500	560	680	25	23	25	29	20	30
3	630	300	310	320	20	20	20	25	10	20
4	900	500	490	370	25	29	27	23	20	30
5	500	250	230	250	20	20	24	23	10	20
6	1000	700	460	340	25	28	31	23	20	30
7	450	220	200	250	20	24	22	22	10	20
8	640	310	330	360	25	25	27	25	20	30
9	750	350	380	340	20	25	20	20	10	20
10	800	350	460	450	25	22	28	27	20	30

ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОГО ЛИСТА ІНДИВІДУАЛЬНОГО
ЗАВДАННЯ

ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА»
Кафедра цифрових технологій та проєктно-аналітичних рішень

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ № 1

з навчальної дисципліни «Вартісне управління бізнесом»

**РОЗРОБКА ПЕРЕЛІКУ КЛЮЧОВИХ ПРОПОЗИЦІЙ ЩОДО
ПОЛІПШЕННЯ СТАНУ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВА**

Виконав (ла): здобувач (ка) вищої освіти
за освітньо-професійною програмою
«XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX»
гр. _____

(Прізвище, ім'я, по батькові повністю)

Прийняла : к.е.н., доцент кафедри ЦТПАР
Шеховцова В.В.

ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Підручники	
Один автор	<ol style="list-style-type: none"> 1. Андріяш В. Державна етнополітика України в умовах глобалізації. Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. 328 с. 2. Краснова М. В. Договори в екологічному праві України: навч. посіб. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ: Алерта, 2012. 216 с. 3. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника: навч. посіб. Київ: Талком, 2016. 340 с. 4. Романюк А. Порівняльний аналіз політичних систем країн Західної Європи: інституційний вимір. Львів: Тріада плюс, 2004. 392 с. 5. Скидан О. В. Аграрна політика в період ринкової трансформації: монографія. Житомир: ЖНАЕУ, 2008. 375 с.
Два автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції: навч. посіб. Запоріжжя: ЗНУ, 2017. 130 с. 2. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси: конспект лекцій. Запоріжжя: ЗНУ, 2016. 102 с. 3. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією: навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон: ОЛДІ- ПЛЮС, 2015. 212 с. 4. Васильєв С. В., Ніколенко Л. М. Доказування та докази у господарському процесі України: монографія. Харків: Еспада, 2004. 192 с. 5. Каткова Т. В., Каткова А. Г. Закінчення досудового слідства у кримінальних справах: практ. посіб. Харків: Право, 2011. 136 с.
Три автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Комаров В. В., Світлична Г. О., Удальцова І. В. Окреме провадження: монографія / за ред. В. В. Комарова. Харків: Право, 2011. 312 с. 2. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності: монографія. Харків: ХНПУ, 2015. 338 с. 3. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2015. 476 с.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	<p>4. Zhovinsky E.Ya., Kryuchenko N.O., Paparyha P.S. Geochemistry of Environmental Objects of the Carpathian Biosphere Reserve. Kyiv, 2013. 100 p.</p>
Чотири і більше авторів	<p>1. Прилипко С. М., Ярошенко О. М., Мороз С. В., Малиновська К. А. Укладення трудового договору: теоретико-прикладне дослідження: монографія. Харків: Юрайт, 2013. 288 с.</p> <p>2. Основи охорони праці: підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ: ЦУЛ, 2016. 264 с.</p> <p>3. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації: навч. посіб. Запоріжжя: ЗНУ, 2015. 84 с.</p> <p>4. The mutual fund industry: Competition and investor welfare / R. G. Hubbard et. al. New York, NY: Columbia University Press, 2010. 256 p.</p>
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	<p>1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання: монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя: ЗНУ, 2015. 362 с.</p> <p>2. Гель А. П., Семаков Г. С., Яковець І. С. Кримінально-виконавче право України: навч. посіб./ ред. А.Х. Степанюк. Київ: Юрінком Інтер, 2008.624 с.</p> <p>3. Грошевий Ю. М. Вибрані праці / упоряд.: О. В. Капліна, В. І. Маринів. Харків: Право, 2011. 656 с.</p> <p>4. Дахно І. І., Алієва-Барановська В. М. Право інтелектуальної власності: навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ: ЦУЛ, 2015. 560 с.</p> <p>5. Експлуатація і технічне обслуговування газорозподільчих станцій магістральних газопроводів / заг.ред. А.А. Руднік. Київ, 2003. 370 с.</p>
Без автора	<p>1. Експлуатація і технічне обслуговування газорозподільчих станцій магістральних газопроводів / заг. ред. А. А. Руднік. Київ, 2003. 370 с.</p> <p>2. Політологічний енциклопедичний словник / упоряд. В. П. Горбатенко. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ: Генеза, 2004. 736 с.</p> <p>3. Софія Київська: Візантія. Русь. Україна. Вип. II. Київ, 2012. 464 с.</p> <p>4. Twenty-four hours a day. Miami, FL: BN Publishing, 2010. 400 p.</p>
Багатотомні видання	<p>1. Енциклопедія історії України: у 10 т. / ред. рада: В. М. Литвин (голова) та ін.; НАН України, Ін-т історії України. Київ: Наук. думка, 2005. Т. 9. 944 с.</p>

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	<p>2. Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика: у 3 кн. Київ: Ін Юре, 2007. Кн. 1: Теоретичні засади та історія української кримінології. 424 с.</p> <p>3. Кучерявенко Н. П. Курс податкового права: в 6 т. Харків: Право, 2007. Т. 4: Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.</p> <p>4. Ушинський К. Д. Людина як предмет виховання. Спроба педагогічної антропології: вибр. твори. Київ: Рад. шк., 1983. Т. 1. 480 с.</p>
Частина видання	
Підручник	<p>1. Алексєєв В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i>: монографія. Чернівці, 2012. С. 151-169.</p> <p>2. Коломоєць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. <i>Адміністративне право України</i>: підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. Київ, 2009. С. 195-197.</p> <p>3. Наумов М. С. Напрями впливу інтелектуалізації економіки на розвиток ринкових відносин в Україні. <i>Трансформаційні процеси в суспільстві в умовах інформаційної економіки</i>: монографія / В. П. Решетило, М. С. Наумов, Ю. В. Федотова; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків, 2014. С. 213-241.</p> <p>4. Саблук П. Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері виробництва. <i>Основи аграрного підприємництва</i> / за ред. М. Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5-15.</p>
Тези доповідей, матеріали конференцій	<p>1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932- 1933 років: втрати української нації</i>: матеріали міжнар. наук.- практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133-136.</p> <p>2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i>: тези доп. всеукр. наук.- практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134-137.</p>

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	<p>3. Зінчук Т. О. Економічні наслідки впливу продовольчих органічних відходів на природні ресурси світу. <i>Органічне виробництво і продовольча безпека</i>: зб. матеріалів доп. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир: Полісся, 2014. С. 103-108.</p> <p>4. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. <i>Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі</i>. зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50-53.</p>
<p style="text-align: center;">Статті із продовжуваних та періодичних видань</p>	<p>1. Кобильник В. Порівняльний метод як основа політологічного дослідження. <i>Збірник наукових праць «Політологічні студії»</i>. 2011. № 2. С. 54-65.</p> <p>2. Коломоець Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формулювання їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36-46.</p> <p>3. Загірняк М., Костенко А. Про користування можливостями міжнародної бази даних Scopus. <i>Вища школа</i>. 2017. № 5-6. С. 48-55.</p> <p>4. Кармазіна М., Могилевець О. Становлення і розвиток порівняльної методології в політичних дослідженнях. <i>Політичний менеджмент</i>. 2006. № 5. С. 3-17.</p> <p>5. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5.</p> <p>6. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. <i>Юридичний вісник України</i>. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14-15.</p> <p>7. Bletskan D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i>. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98- 108.</p> <p>8. Dalton R.J. Comparative politics of the industrial democracies: from the Golden Age to Political Science. 1991. № 2. P. 15-43.</p>
Інші видання	
<p>Законодавчі та нормативні</p>	<p>1. Конституція України: офіц. текст. Київ: КМ, 2013. 96 с.</p>

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Документи	<p>2. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10- 22.</p> <p>3. Деякі питання стипендіального забезпечення: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530-543.</p> <p>4. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки: Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10.</p> <p>5. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації: наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 20. С. 136-141.</p> <p>6. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця: затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. <i>Баланс- бюджет</i>. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15-16.</p>
Архівні документи	<p>1. Лист Голови Співки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Співки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. <i>ЦДАГО України</i> (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71.</p> <p>2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. <i>ЦДАВО України</i> (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8-12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1-3.</p>
Патенти	<p>1. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.</p> <p>2. Люмінесцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.</p>
Препринти	<p>1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами.</p>

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	<p>Чорнобиль: Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1).</p> <p>2. Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков: ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. Центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ2006-4).</p>
Стандарти	<p>1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).</p> <p>2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ: Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.</p>
Каталоги	<p>1. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк: Лебедь, 2005. 228 с.</p> <p>2. Историко-правовая спадщина України: кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с.</p> <p>3. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області: кат.- довід./ авт.-упоряд.: М. Зобків та ін.; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів: Новий час, 2003. 160 с.</p>
Бібліографічні покажчики	<p>1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності: бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала; Запорізький національний університет. Запоріжжя: ЗНУ, 2017. 60 с.</p> <p>2. Микола Лукаш: біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія; ч. 10).</p> <p>3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні: бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування).</p>

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Електронні ресурси	<p>1. Влада очима історії: фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryid=15725757& (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>2. Мар'їна О. Контент-стратегія бібліотек у цифровому середовищі <i>Бібліотечний вісник</i>. 2016. № 4. С. 8-12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2016_4_4 (дата звернення: 26.09.2017).</p> <p>3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. - С. 20-27.-URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vzn_u/juridic_hni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017).</p>
Автореферати дисертацій	<p>1. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики: автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.02. Київ, 2017. 20 с.</p> <p>2. Кравчук В. М. Припинення корпоративних правовідносин в господарських товариствах: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.03 Харків, 2010. 36 с.</p> <p>3. Старовойт С. В. Видавнича діяльність Національної академії наук України у 1918-1933 рр.: автореф. дис. ...канд. іст. наук. Київ, 2003. 20 с.</p>
Дисертації	<p>1. Євдоченко О.О. Європейське бізнес-середовище в розвитку міжнародної економічної діяльності: дис... канд. екон. наук: 08.05.01 / Київський національний економічний ун-т. Київ, 2005. 235 с.</p> <p>2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл: дис. канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с.</p> <p>3. Bryant B. D. A sequentially articulated experiment to compare two instructional software input infrastructures: Doctoral dissertation / University at Albany. Albany, NY, 1998. 150 p.</p>

Навчально-методичне видання

Шеховцова Вікторія Володимирівна

ВАРТІСНЕ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ

**методичні вказівки
до виконання індивідуальних завдань**

самостійне електронне мережеве видання

Публікується в авторській редакції